

Alfa a Omega

Zpravodaj Farního sboru
Československé církve evangelické
v Praze 5 - Smíchově

Vánoční dárek pro naši republiku (úvodník)

Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud. Vládcové nejsou přece hrozbou tomu, kdo jedná dobře, nýbrž tomu, kdo jedná zle. Chceš, aby ses nemusel bát vládnoucí moci? Jednej dobře, a dostane se ti od ní pochvaly. Vždyť je Božím služebníkem k tvému dobru. Jednáš-li však špatně, máš proč se bát, neboť nenese meč nadarmo; je Božím služebníkem, vykonavatelem trestu nad tím, kdo činí zlo. Proto je nutno podřizovat se, a to nejen z bázně před trestem, nýbrž i pro svědomí. Proto také platíte daň. Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů. Dávejte každému, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; úctu, komu úctu; čest, komu čest.

(Ř 13,1-7)

Na první čtení to vypadá tak, že Pavel má za to, že Bůh ustanovuje konkrétní vládcy a politiky, že každá vláda, která kdy existovala – včetně totalitních a nemorálních – byla dosazena od Boha. Z toho vyplývá, že kdo se vysmívá vrchnosti, protiví se Božímu pořádku, a ten, kdo je ve vzpouře vůči jakékoli vládě, se tak provinuje vůči Bohu a naopak, loajlnost vůči nemravným systémům je vyjádřením loajlnosti vůči Bohu.

Takto pochopen Pavlův text přinesl tragické důsledky pro postoj křesťanů k politickým událostem té které doby a také dnes s touto pasáží mají křesťané problémy. Vede k nechuti vůči otevřenému protestu a k určité kritice disentu.

Tak například společenství katolických kněží Pacem in terris nebo Křesťanská mírová konference na straně protestantů působily navenek jako maska předstírající, že u nás existuje svoboda vyznání, což byla lež. Připomenu ještě bolestivější německou zkušenost křesťanů stavějících se za politiku nacistů.

A pak je tam další problematičtá pasáž, která vypadá tak, že ten, kdo činí dobro, se nemusí ničeho bát. Skutečně? Jak by na tohle odpověděli všichni ti věznění, pronásledovaní, zabíjení, šikanovaní totalitní mocí? Bylo to proto, že konali zlo? Sám Pavel byl vězněn a popraven politickou mocí. Znamená to, že byl kriminálník?

Nakonec proti prvoplánovému čtení nemluví jenom naše zkušenost s politickou mocí, ale také samotná Stará smlouva, kde Hospodin vyzývá proroka, aby aktivně vystoupil proti nemorálnímu panování.

Klíčem k porozumění je první verš. Termín „vládní moc“ neznamená konkrétní osoby vykonávající úřad, ale samotný úřad – znamená to, že Bůh celou svojí autoritou stojí za tím, že dokud žijeme v hříšném světě, nemůže existovat bezvládí. Nemůže existovat společnost, kde by neexistovaly struktury moci. Jednoduše proto, že jsme padlí lidé – všichni jsme zlí a nějak se to projevuje. Ale naše zlo je ve společenské situaci tak nebezpečné, že my sami potřebujeme být před ním chráněni.

Ale ta struktura moci nemá mít jiný charakter, než že je schopna chránit před zlem, které je naším zlem, které vyplývá z nás.

My někdy mluvíme o politice jako o prostituci. V okamžiku, když zaujmeme tento postoj, popíráme to, co je zde napsané. Politika je vážná věc. Politika – správa věcí veřejných přes struktury práva a moci – je autorizovaná Bohem a nedá se jí vyhnout; je tu na to, aby prosazovala a zajišťovala spravedlnost jako součást Božího řádu. Naše zodpovědnost tkví v tom, abychom dozírali na to, že se moc vykonává ta v souladu se spravedlností.

Pavel nás nevyzývá „zrušme mocenské struktury“. Ty mocenské struktury tady musí být, ale pokud nejsou spravedlivé, jsou nelegitimní.

Druhá věc, a to evidentní: vládní moc není odvozena z lidu, ale z Boha (pro mnohého Čecha zní možná srozumitelněji „od nejvyšších ideálů“). Ani v demokracii moc vládců není odvozena od lidu, ale od Boha.

Pavel volá po hlubokém uvědomění, že čím více nás tyto struktury posouvají směrem k větší zodpovědnosti (například občanské), tím více se (a ovšem i nás) stavějí do pozice zodpovědnosti vůči Bohu. Panovník je sluha Božího zákona. Tím je měřen.

Vláda je legitimní, dokud plní roli služebníka vůči mravnímu zákonu, dokud se snaží konat úkol služebníka spravedlivosti.

Poslední poznámka vyplývá z posledních veršů. My všichni jsme daňoví poplatníci. Vláda jsou naši zaměstnanci, my je platíme. A my je máme platit. Je správné mít úctu vůči úřadům. Ale my jsme tak jako každý zaměstnavatel zodpovědní za to, koho zaměstnáváme.

Představte si zaměstnavatele, který zaměstnává nevykonné a zkorumpované zaměstnance. Kdo za to může? Právě zaměstnavatel. My jsme stejně tak do určité míry vinni, jako občané, daňoví poplatníci, pokud zaměstnáváme nespolehlivou vládu. Nepostavit se vůči jakékoli vládě, která jedná nespravedlivě, je hřích a nezodpovědnost. Odmítat tuhle zodpovědnost je odmítnutím toho, že každá vrchnost je tady od Boha proto, aby vykonávala spravedlnost. Jsme zodpovědní, abychom právě toto střežili. Tato zodpovědnost ať je naším vánočním dárkem pro republiku, ve které žijeme.

Maroš Kláčko

Vážení čtenáři,

přehled obsahu adventního čísla našeho sborového časopisu dnes neuvádíme přehledem příspěvků, jak následují po sobě, nýbrž přehledem základních témat, jež se v jednotlivých článcích setkávají a propojují.

Začnu stručně tématem, které nás provází už řadu let, a to v rovině spíše teoretické (plánování a zvažování variant), a provázet nás bude i v letech příštích v rovině praktické (postupná realizace a průběžně hledání finančních zdrojů). Jde samozřejmě o rekonstrukci sborových prostor. K tomu se jednak svou zprávou a paralelně podnětnou výzvou vyslovuje především bratr kurátor Kratochvíl. O upřímném zájmu o konkrétní sborovou prostoru a její účelné využívání svědčí i poznámka o sborové „Popelce“ od sestry Žofie Vobrové

Nové tváře v našem sboru přiblíží jednak prezentace našich zahraničních účastníků programu Erasmus + Carlose a Siny, jednak rozhovor se Zdenkem Širkou, který obsáhle vypráví jednak o svých současných i budoucích zájmech a aktivitách, jednak o vánočních obyčejích a o poměrech obecně v srbské Vojvodině, kde jako příslušníci zdejší slovenské komunity on i jeho manželka vyrůstali.

Sté výročí české státnosti (a s tím logicky i naší církve) reflektuje úvodník bratra faráře Klačka, který se ještě jednou nechal inspirovat začátkem 13. kapitoly Pavlovy epištoly k Římanům. Téma je aktuální především naléhavostí apelu na naše dvě existenciálně důležité sociální role a na jejich vzájemné propojení: na roli věřících křesťanů a roli loajálních občanů. Toto téma jsem si rovněž dovolil připomenout krátkým ohlédnutím za významným občanem, čestným politikem a skromným evangelikem Tomášem Ježkem.

Na závěr jsem si nechal téma, jež nás jak jako křesťany, tak jako občany nemůže nechat lhostejné. Je to jednak téma domácího násilí, zejména násilí páchaného na ženách, jednak dokument, který kvůli tomuto problému vznikl a kolem nějž se v posledních měsících zvedla vlna veřejného zájmu. Ten dokument se česky nazývá Istanbulská úmluva (dále IÚ) a náš časopis přináší jednak vyjádření synodní rady ČCE k dění kolem něj, jednak povšechnou informaci o IÚ, kterou zpracovala sestra Stelzerová.

Podle mne je vyjádření SR ČCE pozoruhodné především tím, že nepřináší žádné věcné informace, avšak nešetří hodnotícími názory – vůči IÚ a priori souhlasnými, vůči jejím kritikům naopak odmítavými, vůči zákonodárcům PČR bezbřezě optimistickými... Sympatické na autorech vyjádření SR je, že nepředstírají znalost IÚ; možná její český text ještě koncem října neměli k dispozici. Pozoruhodné ovšem je, že představitelé oněch „některých jiných církví“ nepochybně ano – jejich argumentace se opírá o hojně její citace. A ne že by srozumitelné dokumenty k problematice nebyly k mání: například společné vyjádření všech slovenských křesťanských církví, které nejenže nedoporučují

ratifikaci IÚ, nýbrž vyzývají vládu SR, aby svůj podpis pod IÚ odvolala, byl zveřejněn již 13. února tohoto roku! A při vší relativní stručnosti byl ten dokument podepřen srozumitelnými argumenty.

Přiznám se, že já osobně (abych užil dikce SR ČCE) považuji IÚ za klasickou ukázkou toho, jak se z chvályhodné ideje stane podezřelá ideologie. (O této ideologii něco vím, i o idejích, na jejichž substrátu vyrostla.) Přesto je dobře, že se téma násilí nastolilo. Proč vůbec IÚ vznikla? Jak to, že příslušné statistiky se zhoršují navzdory tomu, že právní řád většiny dotčených zemí stíhá už dávno násilí obecně, a to na ženách a dětech zvlášť – proč ne účinně? A hlavně: můžeme s tím něco udělat my, čeští křesťané a evangelici? Cožpak nemáme jiné možnosti, jak pomáhat a jít příkladem jinak, než jen spoléhat na světskou moc? A bude-li to Pánu milé, i lépe?

Jan Horálek

Adoptuj si svou lavici aneb věci podstatné, služebné a případné

Po šesti letech dlouhých diskusí, mnoha porad a setkání, dvou anket, několika usnesení, osobních i společných vítězství a proher, můžeme díky všem, kteří dokázali oddělit věci podstatné od těch služebných a případných, říci, že jsme jako společenství stolu Kristova obstáli. V neděli si po příchodu do kostela stále podáváme ruku, sedáme vedle sebe v lavicích a před večerí Páně se zdravíme pozdravem pokoje a díváme se přítom do očí, a to je to podstatné.

Ale krom podstatných jsou i věci služebné. Jednou z nich může být i to, že při svatém obcování máme střechu nad hlavou, teplo v zimě je taky fajn a zejména pro starší je při bohoslužbách jistě pohodlnější sedět než stát. No a o to sezení teď právě jde. Ano, o lavice. Ty v našem kostele jsou z větší části ještě starší než náš kostel sám. Smíchovští evangelici na nich totiž sedávali již ve dvacátých letech minulého století, kdy se ještě scházeli v kapli gymnázia Na Zatlance. Lavicím tedy bude okolo sta let. Za tu dobu pravděpodobně neprošly žádnou zásadní údržbou či renovací, a tak se poslední roky – hlavně v letních vedrech – často stávalo, že některým návštěvníkům bohoslužeb ulpívaly na oblečení části povrchového nátěru. Zkušeni členové sboru si s sebou dokonce nosili staré noviny či časopisy, jimiž svou sedací část podkládali, čímž sice ochránili své oděvy, lavice se přitom ale měnily v koláž domácího i zahraničního tisku za poslední týdny a měsíce.

Jako první etapu rekonstrukce interiéru našeho kostela jsme proto zvolili právě renovaci lavic, tedy z hlediska interiéru nijak invazivní zásah. Spíše se jedná o dlouhodobě zanedbanou údržbu. Pro realizaci jsme ve spolupráci s ateliérem MCA (který úpravu interiéru projektuje) oslovili dvě truhlářství. Každé z nich si na renovaci odvezlo po jedné lavici, abychom si mohli udělat představu o jejich práci (předpokládáme, že lavice se budou renovovat postupně a „za provozu“). Po předložení

cenové nabídky pak vybereme, kterému z nich dáme přednost. Přestože konkrétní částku ještě neznáme, hrubý odhad renovace jedné lavice (šetrné odstranění starého nátěru a aplikace nové povrchové úpravy, která pokud možno zvýrazní přírodní kresbu dřeva) je cca dvacet pět tisíc korun. Vynásobeno počtem lavic se dostáváme blízko sumě jeden milion korun, což například odpovídá investici deseti tisíc korun ročně během sta let. Pokud je máme zaplatit najednou, číslo se zdá být hrozivě vysoké. Ale jak jsme se přesvědčili nejen v případě pamětního místa Milady Horákové před naším kostelem, je třeba vykročit, dojít na nejbližší obzor a z něj už další cestu vidět je. V našem případě to znamená, že máme předjednaný účelový dar od naší městské části. Chystáme se na magistrát a dále bychom rádi získali fundraisera, který nám pomůže peníze shánět, lépe řečeno vyhledávat možnosti účelových grantů či fondů, z kterých bychom mohli čerpat.

Nicméně by bylo pro potenciální dárce jistě inspirující a pro nás důstojné, pokud bychom část prostředků dokázali vybrat sami mezi sebou v účelové sbírce. Každý (jedinec či rodina) by si třeba mohl vybrat svou oblíbenou lavici, kde nejraději sedává a tu si pak „adoptovat“. Ve spodní části lavice by pak třeba mohla být cedulka se jménem donátora, která by zároveň mohla být zajímavým historickým dokladem, kdo kde sedával. Nejedná se jistě o věc podstatnou a možná ani služebnou. Ale i věci případné mají v žebříčku staré Jednoty bratrské své místo a leckdy právě ony rozhodují o těch zbylých dvou.

Aleš Kratochvíl

Jak postupuje příprava rekonstrukce kostela

- V současné době vybíráme firmu, která nám bude renovovat kostelní lavice;
- je objednaný mykologický průzkum krovů věže, které jsou pravděpodobně z části napadeny zatím neznámým parazitem;
- k dispozici již máme projekt na odvlhčení suterénních prostor;
- po jednání se zástupci atelieru MCA jsme se dohodli na vypracování projektu úprav chrámových prostor včetně zázemí v 1. patře, kruchty a předsíně, který bude zohledňovat naše připomínky uplatněné zejména na společném říjnovém setkání po bohoslužbách;
- dostali jsme odhad částky, kterou budeme muset postupně na rekonstrukci a údržbu budovy kostela a přilehlého sborového domu vynaložit;
- úpravy interiéru a všechny výše zmíněné nutné opravy (krovy, odvlhčení, rekonstrukce topení, rekonstrukce terasy, rekonstrukce vstupní brány) by měly stát cca 10.000.000 Kč.

Pokud byste se rádi jakkoliv zapojili a s čímkoliv pomohli, oslovte br. kurátora (Aleš Kratochvíl, kratocha@atlas.cz). Finančně je možné se zapojit příspěvkem na sborový účet: 2300335514/2010, specifický symbol 07 (rekonstrukce kostela). Všem, kterým není osud našeho kostela lhostejný, děkujeme.

AK

Naše Popelka: sborová místnost

Nachází se v zadní části sborového domu. Je v přízemí, ale výhled z oken už je do příkré stráně, a třebaže vedou k jihu, nemá už dost denního světla. Kdysi se jí říkalo třída a opravdu se tam konalo vyučování některého oddělení nedělní školy ale také schůze staršovstva a menší shromáždění – sborová odpoledne. Při nich bylo připravováno občerstvení (někdy i po nešporech v kostele). Místnost měla ještě jeden vchod (pro příchod z kostela) tam, kde je dnes výklenek s policemi na knihy. V rohu, kde je pianino, bylo umyvadlo, zde se čerpala voda pro přípravu čaje. To se nejprve uvařily dva velké hrnce vody a na konci programu se tam vlila esence z lístkového černého čaje. Do jednoho hrnce za zamíchal cukr a pak se podle přání sběračkou čaj naléval každému přímo do hrnečku. Bylo tam útulno a v zimních měsících teplo, i když se stále muselo počítat se značnou vlhkostí jižní a západní stěny a pravidelně větrat. Mistryní v přípravě čaje byla tehdy sestra Růženka Macíková a její výborný čaj se nedal s běžným „evangelickým“ vůbec srovnávat.

Až za br.far.Voříška se zařídila kuchyňka pod promítací kabinou v místě, kde bývala knihovna pro děti. Tehdy se provedla i nová úprava sborové místnosti, na té má zásluhu tehdejší kurátorka ses. Rút Nývltová. Především jsme zakoupili od výtvarnice Ing.arch. Marie Jiříčkové tapiserii Jonáš a podle jejího návrhu jsme provedli i další změny: odstranili umyvadlo, vchod z kostela byl zazděn (ve výklenku byly nejprve elektrofonické varhany, dnes knihovna) pořízeny nové spojovací dveře na chodbě (prosklené), teprve za nimi byl vstup do sborové místnosti (také prosklenými dveřmi). Obstarali jsme masivní židle ze světlého dřeva, stěna proti oknům byla obložena světlými panely. Dveře knihovnických skříní na západní stěně byly polepeny tapetou připomínající světlé dřevo, komplet měly doplnit také světlé stoly, ale i zde bylo přijato prozatímní řešení a staré stoly pokryly ubrusy. Tapiserie, drhaný nástěnný koberec, byl zavěšen na východní stěnu a před něj se přesunulo i předsednictvo při sborových setkáních. Knihovnické skříně na protější stěně zajišťovaly symetrii místnosti. Byly na nožičkách, umístěny na dlaň od stěny, takže knihy tam kupodivu netrpěly vlhkostí.

Nevím, zda tu nejde opět o syndrom „třídy“, že se předsednictvo pomalu přesunovalo od tapiserie ke knihovnám (ke vchodu), ale příchodzí (zvláště ti pozdní) se zastavovali u dveří hned u řečníka, a to asi budilo dojem, že místnost je malá. To byl důvod, proč se skříně i s knihami přemístily do skladu.

Tyto změny se sice nejeví jako podstatné, ale nějak se vymazal celkový dojem a původní koncepce i záměr architektky. Pod tapiserií je odkladiště „přebytečných“ židlí, tmavé stoly (už bez světlých ubrusů) se přemísťují podle okolností, místo skříní na nožičkách je knihovnička na soklu těsně u zdi v rohu a knihy vlhnou; místo po pohovce nebylo zaplněno. Symetrie chybí. Tmavý koberec příliš vyniká.

Vím, že společenství sboru vytvářejí lidé, ale často i to, jak si dovedeme zařídit místo setkávání. Pojdme si promluvit o tom, jak se ve sborové místnosti cítíme a jak by měla sloužit sboru. Vzpomenete si na to, že jeden čas, když se maloval interiér kostela, byla zařízena jako modlitebna pro nedělní bohoslužby?

Žofie Vobrová

Carlos a Sina, roční dobrovolníci programu Erasmus +, se představují.

Jmenuji se Carlos a jsem ze Španělska. Společně se Sinou jsme ve sboru jako dobrovolníci. Kromě hodin náboženství pro děti, akcí pražského SOM a práci v azylovém domě Ezer se zapojuji organizačně do platformy Sousedění a pedagogicky výukou španělštiny a angličtiny v ZŠ Santoška a gymnáziu Na Zatlance. Mým cílem je naučit se pedagogicky pracovat s dětmi a mládeží různých věkových kategorií.

Před příchodem do Prahy jsem měl obavy z církevního prostředí. Představoval jsem si, že budu žít uprostřed velice konzervativní komunity, ale jsem mile překvapen, že smíchovský sbor je otevřený, respektující a lidé, které potkávám, jsou vždy připraveni naslouchat.

Kdybych měl pro vás doporučit něco ke čtení, tak jsou to novely psané Benitem Pérezem Galdósem nebo Juanem Marséem. Oba se věnují Španělsku na přelomu 19. a 20. století. Naposled mě zaujala kniha, kterou napsal Miguel de Unamuno (1864–1936): *San Manuel Bueno, mártir* (česky *Svatý Manuel Dobrotivý, mučedník*, 1999). Vypráví příběh kněze, který má odvahu si přiznat, že nevěří v Boha, ale už nemá odvahu tohle přiznání sdílet se svojí komunitou, a tak předstírá víru a čelí vnitřním bojům.

Já se jmenuji Sina a je mi 18 let. Pocházím z Lipska. V Německu jsem dokončila střední školu a rozhodla se být rok dobrovolnicí, než začnu studovat na univerzitě. Praha není daleko od mého domova a vím, že kdykoli mně bude smutno, můžu domů za rodinou, přáteli a svou osobní knihovnou, která čítá 400 svazků.

Přicházím z katolické školy, kde jsme tvořili komunitu čítající 600 studentů a učitelů. Smíchovská komunita je o hodně menší, ale hned od první chvíle jsem se cítila propojená s lidmi, které jsem zatím mohla potkat.

Mám ráda aktivity pražské mládeže. Během Dnů mládeže v Pečkách mě všichni hned přijali a komunikovali se mnou a zapojovali mě, i když jsem cizinka, a ještě nemluvim česky. Je pro mě důležité se cítit jako součást rodiny, a tak se tady i cítím.

Moje největší zkušenost s životem v Praze je každodennost. Poprvé sama peru, vařím, nakupuji, uklízím. Moje počáteční nadšení učit se česky brzdí rostoucí vědomí toho, jak je čeština těžká. Nevzdávám se a doufám, že zvládnou nejenom společenskou konverzaci, ale také některá zákoutí gramatiky. Co se týče konvencí, jsou Češi podobní víc Němcům než rozevlátým Španělům.

To, co jsem se naučila, je, že musím komunikovat daleko jednodušeji, než jsem zvyklá. Je to dané tím, že se pracuji hlavně s dětmi. Doufám, že v následujících měsících posbíráme další nápady, jak zlepšit komunikaci s mladými. Těším se, že společně s pražskou mládeží budu organizovat báječný bál a festival „svatí blázni“.

Kdybych měla doporučit něco z pokladů německé literatury, tak by to byly novely od Kerstin Grier, která píše hlavně pro mládež. Dále pak novela *Piccola Sicilia*, napsaná Danielem Speckem, popisující historické události odehrávající se v Tunisku v letech 1942 až 1945, strhující příběh o světové válce v severní Africe.

Připravil MK

Rozhovor se Zdenkem Širkou

Náš sbor se nedávno rozrostl o rodinu Širkovu. Zdenko a Ivana Širkovi pocházejí ze slovenské komunity v současném Srbsku (Vojvodina), kde vyrůstali. V souvislosti se studiem a zaměstnáním žili později také například na Slovensku, v Německu a nyní v Čechách. V létě tohoto roku se stali manželé Širkovi členy našeho sboru a ke křtu přivedli své dvě děti, dvojčata Jakuba a Hanu.

Zdenko, tvoje rodina pochází ze Srbska a postupně jste žili v různých zemích. Jak k tomu ale došlo, že jste s manželkou zakotvili právě v Čechách?

To je dlouhý příběh. Říkám o nás, že jsme takoví moderní Evropané, protože máme vícero občanství, souběžně žijeme ve více státech. S manželkou jsme spolu už od studia na gymnáziu, takže řada věcí platí pro oba. Jsme zahraniční Slováci označovaní jako dolnozemiští Slováci. To znamená, že jsme se narodili v současném Srbsku ve Slovenské komunitě, ve které žije přibližně 80 tisíc Slováků, v oblasti, kde jsou čistě slovenské vesnice, slovenské základní školy, gymnázia. Následně jsme oba studovali na Slovensku, v Bratislavě a v Nitře. Já jsem pak studoval ještě v Německu a mezi lety 2006 a 2007 jsme se přestěhovali do Česka, kde jsem nastoupil do doktorandského studia na Evangelické teologické fakultě u prof. Ivany Noble. Moje manželka Ivanka je učitelkou angličtiny a nově i španělštiny, vyučovala nejdříve na středních odborných školách v Praze a v současné době na základní škole v Mníšku pod Brdy. A tak jsme v Čechách už 12 let a našli jsme si zde svůj domov.

Čemu se v současné době věnuješ pracovně? Pokud vím, učíš na různých školách.

Dělám spoustu věcí na několika školách. Přednáším a jako vědeckovýzkumný pracovník působím na Evangelické teologické fakultě na dvou projektech. Dále působím zde na Jaboku, kde funguji ve třech rolích. Především zde přednáším etiku a systematiku v rámci katedry teologie a filosofie, dále spravuji výukový portál Moodle (pozn. red.: Modulární objektově orientované dynamické prostředí pro výuku). Kromě toho, nově, v rámci jednoho projektu, do kterého jsou zapojeny tři odborné školy, koordinujeme tvorbu vzdělávacích materiálů. A ještě působím na Svatojánské koleji, tedy Vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou, kde přednáším religionistiku a biblistiku a také spravuji výukový portál. Kromě toho jsem pracoval také jako vedoucí knihovník.

Tvoje profesní kariéra je jednoznačně spojena s teologií. Je možné tě také někdy slyšet při bohoslužbách? Kážeš někdy?

Tohle není role, kterou běžně plním. Kdysi jsem pracoval v Mezinárodním baptistickém teologickém semináři, bylo tam jen pár vyučujících a pár studentů, kteří mívali jednou týdně společné bohoslužby a vyučující se střídali s kázáním, takže

došlo i na mě. To už je ale nějaký čas, seminář se v roce 2014 z Prahy odstěhoval do Amsterdamu a v poslední době v podstatě nekázu. Ale už se mnou mluvil Maroš...

Můžeme se tak těšit na tvé kázání na Smíchově?

Asi ano. Nejsm člověk, který umí říct ne, když se jedná o věc, která je dobrá, zajímavá... Rád dělám věci, které mají smysl nebo nejsou nudné. A tohle dává smysl. To, co vím a umím, jsem získal díky řadě lidí a školitelů, kteří mě nějakým způsobem usměřňovali a pomáhali mi. Vnímám jako závazek to, abych to tak nějak vracel a předával jiným lidem. Není mnoho prací a činností, při kterých člověk vidí okamžitý výsledek toho, co dělá, ale v mém oboru je to tak trochu vidět. Nejenom při bohoslužbách, ale hlavně při seminářích a práci se studenty je vidět, jak na ně působím, jak přemýšlejí a jak vidí nové perspektivy. Anebo jak ztrácejí nějaké perspektivy, které měli. Takové stěžejní téma, které vyučuji, je hermeneutika (pozn. red.: nauka o metodách výkladu) a často si při seminářích uvědomuji, že jako první je potřeba zbořit nějaké mýty. Jedna z mých prvních vět ke studentům na přednáškách v prvním semestru prvního ročníku tak je: „Nenabízím vám odpovědi, ale nabízím vám totální destrukci“. A na to pak samozřejmě navazuji. Je důležité si uvědomit, že takto to skutečně je, protože každý přichází s nějakými představami, jak vykládat Písmo a jak je to s církví, každý má nějaké odpovědi, leckdo cituje nějakého svého „favorita“. Ale podstatou celého myšlení je umět uznat, že i ten druhý může mít pravdu. To pak znamená třeba i popřít nějaké své absolutní pravdy. Ale to už jsme asi odbočili.

Pojďme se tedy vrátit k tomu, že jste s manželkou a dětmi nově členy smíchovského sboru. Mimo velká města zpravidla chodí lidé do sboru, který mají nejbliž. V Praze je ale velké množství sborů, a lidé si tak mohou snáz vybírat, kam budou chodit. Čím to, že jste si vybrali právě Smíchov?

Na to není ani krátká ani jednoduchá odpověď, ale zkusím to zjednodušit. Pět let jsme bydleli přímo v Praze a využívali možnosti toho, že nabídka je širší, takže jsme navštěvovali různé církve a sbory a párkrát jsme byli i na Smíchově, už tehdy se nám zde líbilo. Někdy se stane, že jdeš na dvě místa, jedno se ti líbí víc a druhé míň. Ani nevíš, čím to je, jestli atmosférou, prostorem, jak vypadají lidé, které tam potkáš... Když se nám narodila dvojčata, pociťovali jsme, že nastal posun v našem životě, že je nechceme jenom pokřtít, ale rovněž někam začít patřit. A bylo jasné, že půjdeme na Smíchov. Kromě toho je to z Mníšku pod Brdy, kam jsme se přestěhovali, docela blízko, ale to není primární důvod.

Takže pro vás bylo důležité společenství těch konkrétních lidí?

Rozhodně, ale společenství je shrnující pojem, jsou to konkrétní lidé s vlastními příběhy, kteří se spolu ocitají v určitém prostoru a v konkrétním čase, aby ten prostor a čas proměňovali, ale zároveň jimi byli proměňováni. Všechny tyto okolnosti, které

se vzájemně různě ovlivňují, ještě navíc nesou s sebou určitou paměť a určitou naději, a spolu tak vytvářejí konkrétní společenství, které je takové anebo onaké. Zde už Zoubkova socha před kostelem vyjadřuje nezaujatému návštěvníkovi určité poselství, a to ještě návštěvník ani nevstoupil dovnitř. Na Smíchově se nám líbilo a cítili jsme se zde dobře. Takže když jsme přemýšleli nad tím, kam patřit a kde pokřtít dvojčata, byla volba jednoznačná.

Všichni jsme do určité míry vázáni na nějaké zvyky. Když pomínu liturgii a přihlédnu k adventnímu období, které teď nastává, začínají dominovat emoce. Chystáme betlémy, zapalujeme adventní svíčky a máme nějaké tradice. Vidíš nějaké rozdíly mezi vánočními zvyky v Čechách a v Srbsku? Jak se budete na Vánoce chystat Vy?

Vánoční zvyky ve slovenské komunitě ve Vojvodině v Srbsku, kde jsme vyrůstali, by si zasloužily podrobnější sociologický rozbor; rozhodně tam hraje velkou roli určitá izolovanost a zakonzervovanost celé komunity, která od samotných začátků formovala ráz luterské konfese, pak venkovské zakotvení této komunity, o událostech na Balkáně z konce 20. století nemluvě. Platilo tam známé heslo „Náboženství a národnost jsou sestry“, které ale každá nová generace vnímala trochu jinak, často docházelo k vyprázdnění obsahu, či spojení s obsahem novým. S manželkou jsme opustili Srbsko v roce 1999, ale po zboření informačních hranic se všechno najednou sjednotilo, už to tam nepoznáváme, ale z dětství si vzpomínám na určité zvyky či rituály spojené s Vánocemi, některé umírající, jako zpěv koled na Štědrý večer, velké rodinné sešlosti, návštěvy příbuzných, jiné vznikající, třeba dárky. Rozhodně tam nechodil Mikuláš, nebyly betlémy, ani nebyl adventní věnec, pokud dárky, tak jenom v rámci rodiny. Zdobily se vánoční stromečky, na Štědrý večer téměř celá vesnice navštěvovala bohoslužby, kde děti a mládež připravili vánoční program. Pro naši rodinu se ale život hodně posunul a s manželkou a dětmi se budeme na Vánoce chystat po svém, vytváříme si svou vlastní tradici.

Ptala se Ester Kopecká

Vyjádření synodní rady k tzv. Istanbulské úmluvě

Přinášíme stanovisko synodní rady Českobratrské církve evangelické k diskusi o Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (o tzv. Istanbulské úmluvě).

Znepokojuje nás, že parlamentem připravovaná ratifikace Istanbulské úmluvy vyvolala ve společnosti vypjatou a věcně nepřiměřenou diskusi.

Považujeme za potřebné vyjadřovat se jasně a zřetelně k důležitým otázkám veřejného života. Nepřipojili jsme se ke kategorickým soudům zaznívajícím od představitelů některých církví. Nesouhlasíme s tím, že úmluva, která má zakotvit mezinárodní standard ochrany před různými formami násilí, je rafinovaným pokusem vnést do našeho právního řádu pochybná ideologická měřítká.

O ratifikaci úmluvy rozhodnou volení zástupci, a to svobodně a podle svého nejlepšího svědomí. Věříme, že střizlivě posoudí, zda mohou z dobrého úmyslu vyplývat nějaká rizika a nebezpečí pro svobodnou společnost a právní stát.

Respektujeme, že na Istanbulskou úmluvu mohou mít křesťané různé pohledy. Osobně jsme toho názoru, že by se ČR měla přihlásit ke státům, které se nesmiřují s různými formami zneužití moci a smlouvu již ratifikovaly.

SR ČCE 30. 10. 2018, 12:10

Poznámka k tzv. Istanbulské úmluvě

V poslední době jste mohli zaznamenat diskusi o tzv. Istanbulské úmluvě. Jedná se o Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (dále úmluva proti násilí).

Pro upřesnění: Rada Evropy je širší nežli Evropská unie, je to mezinárodní organizace spojující 47 zemí Evropy a je na Evropské unii nezávislá. Funguje na principu diskuse a hledání společných řešení v ekonomických, sociálních, kulturních, vědeckých, právních a administrativních otázkách a v udržování a rozvoji základních lidských práv a svobod (viz Wikipedie).

Úmluva proti násilí je nejobširnější mezinárodní smlouvou, usilující o vyřešení závažného problému porušování lidských práv, který představuje násilí na ženách (neb nejčastějšími oběťmi fyzického a sexuálního násilí jsou ženy) a domácího násilí. Jejím cílem je nulová tolerance k tomuto násilí a představuje významný krok k tomu, aby se Evropa, ale i svět mimo ni stal bezpečnějším. Prevence násilí a ochrana jeho obětí jsou úhelnými kameny této úmluvy. Současně přináší integrovaný systém pomoci, který zpřístupní obětem pomoc v nouzi, a to na všech úrovních. To znamená, že žena nebo i muž, dítě nebo senior dostanou potřebnou

pomoc a odbornou péči v situaci, kdy jsou v zajetí násilí na nich páchaném, často dlouhodobém, kterému se nedokáží sami bránit.

Preventivní přístup míří také na informování, vzdělávání a výchovu tak, aby ve společnosti i rodinách převažoval vzájemný respekt. Současně je důležité, aby lidé nejen ve veřejném prostoru netolerovali a nepřehlíželi násilí páchané na druhých lidech a věděli, kam se obrátit o pomoc. Úmluva vyzývá ke změně postojů, čímž ve svém důsledku přispěje k větší spravedlnosti a rovnosti mezi ženami a muži.

Statistiky mapující problém násilí na ženách jsou alarmující – uvádí, že každá třetí žena se ve svém životě někdy setká s fyzickým či sexuálním násilím, každá desátá žena zažila znásilnění (dle vídeňské výzkumné agentury FRA). A přitom násilí na ženách v podobě sexuálního obtěžování nebo nebezpečného pronásledování jsou porušení základních lidských práv. Přesto k němu v České republice dochází. Jen mizivé procento spáchaných násilných činů skončí potrestáním pachatele; velká část z nich ani není nahlášena (organizace ProFem uvádí odhad pouze 5 až 8 % nahlášených). Existuje přitom mnoho opatření, která může stát přijmout, aby oběti více ochránil. Úmluva proti násilí státy Rady Evropy k přijetí takových opatření vyzývá a mezinárodní spolupráce přispěje k zlepšení situace napříč Evropou.

Česká republika je mezi posledními státy, které k ní zatím nepřistoupily. K 1. září 2018 úmluvu ratifikovalo 33 států a dalších 12 států ji podepsalo. Česká republika úmluvu podepsala 2. května 2016 a ratifikovat ji měla v roce 2018. Jediné státy, které úmluvu vůbec nepodepsaly, jsou aktuálně Rusko a Ázerbájdžán.

Koho se úmluva týká?

Úmluva se vztahuje primárně na různé formy násilí páchaného typicky na ženách. Zároveň ale vyzývá smluvní státy, aby stejnou ochranu poskytovaly i mužům (a dalším skupinám osob, jako jsou děti nebo senioři) v rolích obětí.

CO ÚMLUVA OD STÁTŮ VYŽADUJE?

Ochranu obětí

- Zajistit, aby cílem veškerých opatření bylo zajištění potřeb a bezpečnosti obětí;
- vytvořit specializované podpůrné služby, které budou obětem a jejich dětem poskytovat lékařskou pomoc a psychologické či právní poradenství;
- zajistit dostatečné množství dočasných útočišť a zavést bezplatné nepřetržité telefonní linky důvěry.

Efektivní stíhání pachatelů

- Zajistit, aby násilí vůči ženám bylo považováno za trestný čin a náležitě trestáno;
- zajistit, aby pro žádný násilný čin nemohly být přijatelné výmluvy na kulturu, tradiční zvyky, náboženství nebo takzvanou „čest“;

- zajistit, aby v průběhu vyšetřování a soudního řízení měly oběti možnost využít speciálních ochranných opatření;
- zajistit, aby orgány zajišťující dodržování zákona reagovaly na žádosti o pomoc bez prodlení a nebezpečné situace dokázaly adekvátně zvládnout.

Prevenční

- Proškolení odborníků, kteří pracují s oběťmi;
- zvyšování povědomí o různých formách násilí a jejich traumatizující povaze;
- zahrnutí učebních materiálů týkajících se problematiky do vzdělávání;
- spolupráci s nevládními organizacemi, médii a se soukromým sektorem ve snaze oslovit nejširší veřejnost.

Hana Stelzerová

Bílé týdny s Chelčickým a Husem

Rychlý odjezd do nemocnice 30. 7. 2018 – sbalila jsem to nejnnutnější, včetně „lehké“ četby, což měla být kniha menších rozměrů a váhy. Potvrdilo se ale, že tato malá knížka je spíše těžkou a náročnou četbou. Byl to **Petr Chelčický – Ze Sítě víry, část O rotách, o každé zvlášť, ed. Eduard Petrů 1990.**

Text byl upraven podle současné normy, ale přenést se do století patnáctého vyžadovalo přece jenom zopakovat si hlavní fakta přímo o Chelčickém a jeho době. Kniha byla naštěstí vybavena doslovem a edičními poznámkami.

Chelčický žil asi v letech 1390–1460, setkal se s představiteli husitství i myšlenkami valdenských. V jeho díle je popis a kritika tehdejší společnosti i církve. Z jeho díla čerpala Jednota bratrská, Chelčický se uvádí jako její duchovní otec.

Chelčického texty byly nejprve šířeny opisy, první tištěné vydání Sítě víry u nás je z r. 1521, v Petrohradě vyšlo 1893 (s volným překladem do ruštiny), dvě kritická vydání pořídil Emil Smetánka 1912 a 1929 (člen našeho sboru a kurátor, otec far. Jana Smetánky, obě tato vydání máme ve sborové knihovně). V roce 1945 publikoval Rudolf Šenk novočeskou úpravu *O trojím lidu a Sít víry* byla pro dnešního čtenáře upravena Františkem Šimkem v roce 1950.

To, na co dnes při četbě nejsme zvyklí, jsou mnohočetné citáty z Bible, v tomto vydání jsou i další vysvětlení a odkazy pod čarou, stejně jako reakce na různé události. Podobně jako valdenští obviňuje Chelčický císaře Konstantina jako původce úpadku prvotní církve; kritizuje také středověkou praxi „milostivého léta“. Od roku 1300, který vyhlásil papež Bonifác VIII. za svatý, existuje pro věřící možnost získat odpustky vykonáním určitých náboženských úkonů, původně návštěvou určitého počtu kostelů (poutě do Říma). Kdo jsou svatí, co je svatých obcování, co je církev obecná? Chelčického „definice“ je srozumitelná i pro dnešního evangelíka. Do knížky *O rotách....* jsem se nakonec se zájmem začetla, něco jsem přeskočila, ale ráda ji znovu otevírám a čtu – třeba jen stránku nebo dvě.

Časopis HUS, ročník 1940 svázaný do tvrdých desek, mi jako četbu vybral náš bratr farář.

Rok 1940 byl již rokem válečným a žili jsme v protektorátu Čechy a Morava, ale ve svazku 12 čísel z r. 1940 jako by to nebylo poznat. Jen jedna zmínka o prezidentu Háchovi, dvakrát o církvi českomoravské. Přece však jako nevyřčená myšlenka se nad celým textem vznášela dvě data z předchozího roku: 15. březen a 17. listopad 1939.

Ještě v lednovém čísle je zmínka o událostech z prosince předchozího roku – o volbě nového synodního seniora Josefa Křenka (navštívil náš sbor a kázal zde při 10. výročí postavení našeho chrámu v roce 1941). Setkáváme se zde i s dalšími známými jmény: v prosinci se oženil vikář od Klimenta Bohumil Betka a byl zvolen farářem sboru v Lipkovicích. Viktor Hájek (budoucí synodní senior) se stal vikářem v Brně. V Nymburce byl farářem zvolen br. Josef Beneš, do té doby působící v Třebenicích.

V pochmurném válečném roce nás ale zaujmou nadějně zprávy o rozmachu sborů a zakládání nových kazatelských stanic. Několik příkladů:

V Unhošti, která patří ke sboru kladenskému, byla zřízena kazatelská stanice. Synodní rada potvrdila zřízení filiálního sboru v Praze-Kobylisích; patří k němu stanice v Troji a v Chabrech. Sbor v Rybníkách založil novou kazatelskou stanici v Březnici. Nuselský sbor rozšířil síť stanic na Braník, Hodkovičky a Lhotku. Radotínský sbor založil stanice v Řevnicích a ve Zbraslavi. Filiální sbor v Radotíně podal žádost o povolení sboru samostatného.

Seniorátní výbor pražského obvodu schválil, aby na Spořilově byla zřízena kazatelská stanice sboru nuselského. Kazatelská stanice v Heřmanově Městci chystá koupiti stavební místo na stavbu buď modlitebny nebo sborového domu. Kazatelská stanice v Boskovicích staví svůj „chrámeček“. V kazatelské stanici v Přešticích se konají přípravy ke stavbě modlitebny....

Církev se posilovala četbou nově vydaných knih:

Pavel Váša, *Z hrdinské minulosti Valašska*

Básnická sbírka Josefa Pelíška – *Těsnou branou*

František Bednář, *Jiskry v temnu*

F. M. Bartoš, *Do čtyř pražských artikulů* (druhé vydání)

Básník Dr. Vilém Závada, jenž obdržel k 28. září národní cenu uměleckou za knihu básní *Hradní věž*, jest členem československé církve evangelické!

V prosincovém čísle jsem si přečetla článek Dr. O. L. Šťastného, dědečka naší sestry Libuše Masarové roz.Šťastné, s titulem *Reformace v římské církvi?* (Text článku jsem pro zájemce několikrát vytiskla; o hnutí „katolická akce“ se dozvíte také na internetu.)

A vyhlídky do příštího roku zprostředkované časopisem Hus? Cituji:

„Knižnice Odkaz minulosti české má v programu vydat v blízké době dva traktáty Petra Chelčického *O církvi svatě* a *O trojím lidu* (v Melantrichu v Praze). Monumentální dílo Chelčického *Síť víry pravé* vyšla naposledy r. 1929. Po jedenácti letech starý klasik české reformace zase ožívá.“

Žofie Vobrová

(Poznámka: „bílymi týdny“ byl označován výprodej látkového zboží)

Ožije znovu reformní étos začátku 90. let?

29. listopadu uplynul rok od úmrtí Ing. Tomáše Ježka, jednoho z „otců“ ekonomické reformy po listopadu 1989, dlouholetého aktivního člena vinohradského sboru ČCE. Jako věřící se cítil oslovován výzvou „Vcházejte těsnou branou“ (Mt7, 13). O této výzvě říkal, že je „dokonalým opakem odpudivé zásady, že účel světí prostředky“ a že je „v dokonalém souladu s principem klasického liberalismu, podle něhož vděčíme za svoji svobodu omezením svobody“. Jako vzdělance i politika jej inspirovaly myšlení a hudba 18. století, o němž říkal: „Ta doba byla posedlá myšlenkou Božího řádu.“ – Deset let před svou smrtí napsal do Lidových novin článek, který mě inspiroval k následující čtenářské reakci:

Ad LN 6. 6. 2007: Kam se poděl reformní étos

Jeden z praotců československé a české ekonomické reformy Tomáš Ježek si (jistě právem) posteskl, jak bylo duchu ekonomických reforem – včetně toho nejdůležitějšího, totiž svolnosti k „utahování opasků“ – zakrouceno krkem, když v r. 1995 vláda prohlásila, že transformace už je hotová. Ačkoli nebyla, což čím dál bolestněji cítíme dodnes, a budeme i do zítřka a do pozítřka. Za nejhorší argument té doby považuje T. Ježek bludnou interpretaci učení Adama Smithe o „neviditelné ruce trhu“, bludnou proto, že se z ní vytratil „Řád“. Rozumějme řád morálky a zákona, „pravidel chování, která musí vláda důrazně vynucovat“ (T. J.).

Autor podpořil svůj postesek historickou paralelou o české náboženské reformaci. Ta předběhla reformaci evropskou o plné století, protože však „skončila vypalováním kostelů“, její idea rovnosti před Bohem „skončila u tábořských kádí“ (T. J.). Nenechme se tímto historickým zjednodušením odradit, zkusme je raději domyslet. Česká reformace neskončila ani při vypalování kostelů, ani u Lipan či kompaktát; přežila a znovuožila v programu Petra Chelčického a Jednoty bratrské. Podržela všechny radikální nároky husovství i husitství, avšak ještě radikálněji odmítla to, co českou reformaci odvedlo na scestí – totiž násilí. Proto mohla i pronásledovaná, přece však trpěná Jednota poskytovat oporu nečeským (zejména německým) předchůdcům reformace evropské, mohla oslovovat Luthera i Kalvína, a proto také po staletí získávala respekt doma i ve světě, u následníků i odpůrců. Jednota bratrská totiž reformačnímu étosu dodala řád.

To vše Tomáš Ježek dobře znal, a poděkujme mu, že nás to nechal domyslet. Sám si to říci netroufl – zkusme tedy za něj vyslovit naději, že i reformní étos počátku 90. let znovuožije, vzejde-li mu naděje řádu.

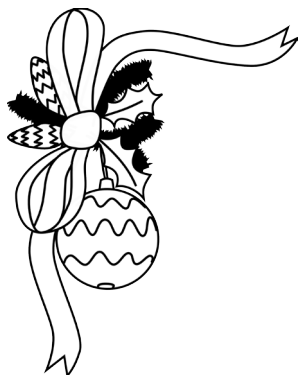
Jan Horálek, Praha (LN 8. 6. 2007)

Adventně - vánoční kalendárium

9. 12.	Neděle	10:30	Bohoslužby s DEGP u Martina ve zdi
12. 12.	Středa	18:30	Sborová adventní večeře
16. 12.	Neděle	9:30	Bohoslužby s večeří Páně
23. 12.	Neděle	9:30	Bohoslužby s dětskou vánoční hrou
24. 12.	Pondělí	16:00	Vánoční nešpory
25. 12.	Úterý	9:30	Bohoslužby s večeří Páně
30. 12.	Neděle	9:30	Bohoslužby
1. 1.	Úterý	9:30	Bohoslužby
6. 1.	Neděle	9:30	Bohoslužby s večeří Páně

Citát místo anekdoty

S lidmi se dnes zachází jako s věcmi: jsou přísně sterilizováni od veškeré osobní lásky, úžasu, úcty, duchaplnosti. Jejich nitro je stále pustší...

My lidé jsme toho pokazili z celého vesmíru vlastně jen nepatrně málo. Naší tragédií a trestem však je, že takřka celý svůj čas trávíme jen na tom pokaženém plácku.

Štěpán Trochta, biskup litoměřický, 1970

Alfa a Omega

Vydává třikrát až čtyřikrát do roka Farní sbor Českobratrské církve evangelické, Na Doubkové 8, 150 00 Praha 5 - Smíchov

Telefon: 251 564 204 Web: smichov.evangelnet.cz E-mail: smichov@evangelnet.cz Bankovní spojení: 2300335514/2010

Rediguje redakční rada ve složení: Jan Horálek (vedoucí), Maroš Klačko, Aleš Kratochvíl, Martin Pícek (grafika), Žofie Vobrová, Marcela Vyrželová, Ester Kopecká. Jazyková korektura Libuše Masarová